

In de boomgaard naast het café werd een moderne, houten muziektent gebouwd, die nog niet zo lang geleden is opgeknapt. In deze boomgaard werden de zomerfeesten van de buurtvereniging Tuindorp, de bakermat van WVT, gehouden. Tijdens de feesten waren er kinderspe- len, ringsteken met waterton, en 's avonds in de muziek- tent voorstellingen van bekende artisten of revues van de mondaccordeonvereniging 'Klein maar dapper'. Ook

in de speeltuin aan de Hazenlaan werden kinderfeesten gehouden.

Tijdens de lustrumzomerfeesten werden de in- gangswegen naar Tuindorp overhuifd met erebogen van sparregroen met papieren bloemen en vlaggetjes.

Tuindorp was een sfeervolle wijk, het was een voorrecht er op te groeien.

Een Utrechts dorp in vroeger eeuw. Errata

J.W.H. Meijer

In het voorjaar van 1991 verscheen een herdruk van het boekje *Een Utrechts dorp in vroeger eeuw*, van E.E. Gewin. Qua inhoud was de herdruk letterlijk gelijk aan de uitgave van 1944.

Op zichzelf is deze uitgave een lofwaardig initiatief, omdat de eerste druk uit 1917 en de tweede uit 1944 nu nog slechts antiquarisch verkrijgbaar zijn. De uitgave van 1944 bevatte echter helaas vele drukfouten en zelfs nog onnauwkeurigheden; deze zijn te wijten aan de volgende omstandigheden.

Gewin had zijn verhalende tekst zoals die voorkwam in de uitgave van 1917, in de jaren '37-'39 omgewerkt tot een tekst op onderwerp; begin 1940 kwam het manuscript bij de uitgever binnen ter voorbereiding van de druk. Door de inmiddels ingetreden oorlogstoestand werd er echter veel op de lange baan geschoven, en zo kwam ook het ontwerpmanuscript van Gewin voorlopig op 'de plank' te liggen.

Door in te spelen op de toen heersende 'volksideologie', met kreten als 'sibbekunde' en 'het volkseigene', wisten de uitgevers H. van Krugten en C.A. van Bodegraven vervolgens gedaan te krijgen dat hun papier voor de uitgave werd toegewezen. Eind 1943 werd de heer Gewin door hen benaderd, maar mede doordat hij aan een ernstige ziekte leed, toonde hij geen enkele interesse. Nu het papier er echter was, besloot men in 1944 het voorlopige manuscript toch te drukken, zonder correctie! Aan de herdruk van 1991 is vervolgens niets veranderd of toegevoegd, zelfs geen los inlegvelletje met een waarschuwing of met correcties.

Voor de serieuze lezers/leden van de Historische Kring, die nu vrij eenvoudig te bereiken zijn, geven we navolgend een overzicht van de belangrijkste verbeteringen, met voorbijzien aan ondergeschikte taalfouten, punten en komma's.

Blz.	regel		Blz.	regel	
8	20	lees: <i>Ludolphus</i> .	37	20	... de ouders bedeelde (1)
9	noot 1	moet zijn: <i>Ant. Matthacus Analecta 2e druk 1738 dl I, pag. 105.</i>	37	27	... gedurende ½ jaar (2)
12	12	van <i>Ewijk</i> lees: <i>van Ewijk</i>	37	noot	<i>Het schoolgeld</i> ... lees: 2) <i>Het schoolgeld</i> ...
12	4,3,2 v.o.	woorden: ' <i>Het Gerecht</i> ', een naam die thans nog op verschillende plaatsen wordt gebruikt, duidt op ...	39	7 v.o.	Ongeveer 60 à 70 jaar geleden ... lees: <i>In 1845</i> ...
16	noot 1	Deze brand was in 1793.	46	5 v.o.	lees: ... omgelegd. <i>In 1930</i> werd de oorspronkelijke toestand weer hersteld.
19	noot 1,2	2e regel van noot 1 moet zijn de 2e regel van noot 2.	47	16	... <i>in 1786</i> ... moet zijn: <i>in 1782</i> ...
21	30	<i>wat de munici- ...</i> lees: <i>was de munici- ...</i>	47	18	lees: ... <i>in elk geval moet het goed, dat</i> ...
23	15	DOORDAT lees: VOORDAT	47	1,2 v.o.	moeten worden: <i>Op de hoek van de Dorpsstraat en de Soestdijkseweg stond sinds onheuglijke</i> ...
31	25	<i>voon</i> lees: <i>soon</i>	48	22	lees: ... <i>was de Zeisterweg, voorbij De Bilt even modderig</i> ...
34	6	... <i>dat dit stellig óók</i> ... lees: ... <i>was dit stellig óók</i> ...	48	10 v.o.	lees: ... <i>Veenweg, verderop golden ook de namen Blauwcapelscheweg en</i>
37	2	... <i>nog een eeuw geleden</i> ... lees: ... <i>nog begin 19e eeuw</i> ...			

Blz.	regel		Blz.	regel	
		<i>Voordorpsedijk</i>			
50	26	lees: ... (<i>Hotel Nas</i>) stond in de Dorpsstraat het logement ...	55	8 v.o.	lees: <i>In 1641 werd het buiten aangekocht door Johan van ...</i>
50	31	... (<i>Bunnikseweg</i>) lees: ... (<i>nu Kapelweg</i>)	59	16	lees: ... in de kerk te <i>De Bilt</i> . (<i>Steen is nog aanwezig.</i>)
51/53		De op deze bladzijde vermelde gegevens over molens worden hier onveranderd gelaten. In een afzonderlijk artikel in dit blad (blz. 2 c.v., red.) worden alle Biltse molens uitgebreid besproken.	61/66		In de artikelen <i>MEIJENHAGEN</i> en <i>STEENEN KAMER</i> zijn diverse gegevens door elkaar verwerkt. Doordat een eigenaar van beide huizen vóór 1779 de namen van de huizen verwisselde is de verwarring ontstaan. Meijenhagen stond oorspronkelijk in Tuindorp, de Steenen Kamer aan de Groenekanneweg, precies t.o. de Hessenweg.
54	1	lees: <i>DE LOOIJDIJK</i>	62	12 v.o.	<i>1883 moet zijn 1893.</i>
54	6	<i>Ruim een een halve eeuw geleden ...</i> lees: <i>In 1854 ...</i>	62	7 v.o.	<i>VOLLENHOVE</i> lees: <i>VOLLENHOVEN</i>
54	7	... een rij arbeiderswoningen ... lees: ... een tiental arbeiderswoningen ...	66	27	lees: <i>In een steen van de Boerderij staat het jaartal 1779. Volgens de Gerechtsnotulen was het huis na verbouwing in 1784 gereedgekomen.</i>
54	9	lees: <i>Petrus en Johanneshof</i>	68	13	<i>Steenen Kamer</i> wel te verstaan: <i>het vroeger Meijenhagen genoemde huis in Tuindorp.</i>
54	17	... de rij arbeiderswoningen ... lees: ... een complex arbeiderswoningen achter de P. en J. hof, dat hij Muizennest noemde.	68	29	<i>Achter 'Den Eijck' ...</i> lees: <i>Ten zuiden van 'Den Eijck' ...</i>
55	8,9	lees: <i>Tameroord, gelegen bij Vollenhoven tegenover Beerschoten, werd in 1865 afgebroken.</i>	77	12 v.o.	<i>1877 of 1878</i> lees: <i>1879</i>
55	29	lees: ... <i>Schorer</i> . <i>Het huis werd in 1928 gesloopt.</i>	78		De afbeeldingen horen in Zeist thuis.
55	30	lees: <i>Direct naast Arenberg lag Vrijheidshust dat reeds in 1860 afgebroken is.</i>			
55	7 v.o.	lees: <i>Deze Uithof behoorde aan Oostbroek.</i>			

Ingezonden brief

In het eerste, zeer geslaagde nummer van *De Biltse Grift* wordt op pag. 12 een vergissing gemaakt, die maar al te vaak voorkomt. In een noot bij het artikel over de Dorpsstraat en het verkeer in de vorige eeuw wordt gezegd: '1 el = 68,8 cm; 1 duim = 2,57 cm'. Wie nu deze aanwijzing hanteert bij de wielbreedte van de rijtuigen komt tot de conclusie, dat de wielen van de zwaarste 36 cm breed waren. Al heb ik geen studie gemaakt van deze materie, dat lijkt me toch rijkelijk breed.

De fout, die gemaakt wordt, is deze, dat er uitgegaan wordt van gegevens die in vele agenda's staan afgedrukt. In 1829 — toen het besluit over deze voertuigen werd genomen — waren echter andere maten gangbaar.

In 1799 werd het Internationale Stelsel van Eenheden geformuleerd. Nederland voerde in 1820 het 'Nederlandsch Metriek Stelsel' in. De lengtematen werden toen: mijl = 1 km; roede = 10 m; el = 1 m; palm = 1 dm; duim = 1 cm; streep = 1 mm. In 1870 werden deze Nederlandse benamingen vervangen door de internationale metrieke terminologie.

Tussen 1820 en 1870 gebruikte men dus de oude namen voor nieuwe maten, zoals men ook kan bemerken in de militaire signalementen uit die tijd. Voor ons is en blijft dat echter zeer verwarrend!

R. Hofman